

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 59000

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר משטמנטס הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו" אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמות
הנערה רינה שנרב הי"ד ב"ר איתן שיבלט"א
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא אליהו כהן זצוק"ל

משנה ח'

רְבֵן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי קָבַל מֵהֵלֵל וּמִשְׁמַאי. הוּא הָיָה אוֹמֵר, אִם לְמִדַּת תּוֹרָה הִרְבָּה, אֶל תִּחְזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ אִם לְמִדַּת הִרְבָּה תּוֹרָה אֶל תִּתְגַּאֵה בְכֶךָ, כִּי לְכֶךָ נּוֹצַרְתָּ כִּי זֶה מֵה שֶׁאַתָּה מְחַוִּיב לַעֲשׂוֹת, שֶׁלְצוֹרֵךְ כִּד נּוֹלַדְתָּ חֲמִשָּׁה תִלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרֵבֶן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי, וְאֵלוּ הֵן, רַבִּי אֶלְיעָזָר בֶּן הֶרְקֵנוֹס, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, וְרַבִּי יוֹסִי הַפְּהֵן, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֶרְדָּה, הוּא הָיָה מוֹנֵה שְׁבָחָן רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי תִיֵאָר אֶת הַתְּכוּנָה הַעִיקָרִית שֶׁבְכָל אֶחָד מִתְּלִמְדָיו רַבִּי אֶלְיעָזָר בֶּן הֶרְקֵנוֹס, דּוֹמָה ל... בּוֹר סוּד בּוֹר מִים מְטוּיֵחַ שְׂאִינוּ מְאֻבָּד טָפָה שְׁכָל טִיפּוֹת הַמַּיִם נִשְׁמָרוֹת בְּתוֹכוֹ, כִּד רַבִּי אֶלְיעָזָר אֵינוֹ שׁוֹכֵחַ דָּבָר מִתְּלַמּוּדוֹ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, אֲשֶׁרִי יוֹלַדְתּוֹ בַּעַל מִידוֹת טוֹבוֹת, שְׁכָל מִכְרָיו מְבָרְכִים אֶת אִמּוֹ שִׁילְדָה אוֹתוֹ לַעֲלוֹם. רַבִּי יוֹסִי הַפְּהֵן, חֲסִיד. שֶׁמִּתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, הֵינּוּ שְׁעוֹשֵׂה דְבָרִים לַפְּנִים מִשׁוֹרֵת הַדִּין. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל, יֵרָא חֲטָא. שְׁגוּדָר לַעֲצֻמוֹ גְּדָרִים וְסִיגִים בְּמָה שֶׁמּוֹתֵר כִּדִּי לְהִתְרַחֵק עֵינֵי כֶּךָ מִן הָעֵבֶרָה וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֶרְדָּה, מַעֲיֵן הַמִּתְגַּבֵּר הֵינּוּ שֵׁשׁ לוֹ חֲכָמָה מְרוּבָה שִׁיכּוֹל לְהוֹסִיף מַעֲצֻמוֹ דְבָרִים עַל מֵה שֶׁלֵּמַד מִרְבּוֹ. הוּא רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי הָיָה אוֹמֵר, אִם יְהִיוּ כָּל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֶךָ מְאֻזְנִים*, וְאֶלְיעָזָר בֶּן הֶרְקֵנוֹס בְּכֶךָ שְׁנֵיָה, מְכָרִיעַ אֶת כָּלָם שְׁכֵן כּוֹחַ זְכוּרוֹנוֹ הִיָּה גְּדוֹל מְאֹד מְכָל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל גַּם יָחַד. אָבָא שְׂאוּל אוֹמֵר מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי, אִם יְהִיוּ כָּל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֶךָ מְאֻזְנִים וְרַבִּי אֶלְיעָזָר בֶּן הֶרְקֵנוֹס אֶף עִמָּהֶם, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֶרְדָּה בְּכֶךָ שְׁנֵיָה, מְכָרִיעַ אֶת כָּלָם שֶׁהִיָּה חֲרִיף וְשִׁנּוֹן כִּנְגַד כָּל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל:

*כדי להדגים את כוח זכרונו של רבי אליעזר בן הורקנוס, הביא רבן יוחנן בן זכאי את משל המאזנים, ואמר שאם ישימו את כוח הזיכרון של כל חכמי ישראל בכף אחת ואת כוח הזיכרון של רבי אליעזר בן הורקנוס בכף השנייה יכריע כוחו של רבי אליעזר אל מול כוחם של חכמי ישראל, לפי שכוח הזיכרון שלו במה שלמד בתורת רבו היה רב ביותר

רבינו ברטנורא
אל תחזיק טובה לעצמך - לומר הרבה תורה למדתי. ולפי שהוא לא הניח לא מקרא ולא משנה הלכה ואגדה שלא למד (סוכה כ"ח ע"א, בבא בתרא קל"ד ע"א) היה אומר כן:
בור סוד - גרסין, ולא בור סיד. כלומר, כבור טוח בסיד: שאינו מאבד טפה - כך הוא אינו שוכח דבר אחד מתלמודו:
אשרי יולדתו - מאושר במדות טובות עד שכל העולם אומרים עליו אשרי מי שילדתו. ויש אומרים, על שם שהיא גרמה לו שיהא חכם, שהיתה מחזרת על כל בתי מדרשות שבעירא ואומרת להם בבקשה מכס בקשו רחמים על העובר הזה שבמעי שיהיה חכם, ומיום שנולד לא הוציאה עריסתו מבית המדרש כדי שלא יכנסו באזניו אלא דברי תורה:
חסיד - שעושה לפנים משורת הדין:
ירא חטא - מחמיר על עצמו ואוסר עליו דברים המותרים, מיראתו שמא יבא לידי חטא. דאם לא כן מאי רבותיה, אפילו עם הארץ אפשר להיות ירא חטא:
מעין המתגבר - לבו רחב ומוסיף פלפול וסברות מדעתו:
אבא שאול אומר משמו - של רבן יוחנן בן זכאי:
ואלעזר בן ערך בכף שניה - מצאתי כתוב, דאבא שאול לא נחלק על ת"ק, ושני הדברים אמרם רבן יוחנן בן זכאי, ושניהם אמת, דלענין הבקיאיות והזכרון היה רבי אליעזר מכריע, ולענין החריפות והפלפול היה רבי אלעזר בן ערך מכריע:

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ט'

אָמַר לָהֶם רבן יוחנן בן זכאי, **צָאוּ וּרְאוּ אֵיזוּהִי דָרְךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּדְבַק בָּהּ הָאָדָם** מהי המידה /תכונה המרכזית שעליה צריך האדם לעבוד בעבודת ה'. **רַבִּי אֶלְעָזָר אֹמֵר, עֵין טוֹבָה** מי שמסתפק במה שיש לו ואינו חומד את מה שיש לאחרים. **רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר, חֶבֶר טוֹב** צריך לעמול על כך שיהיה לו חבר טוב שמוכיחו כשרואה שעושה מעשה שאינו ראוי **רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, שְׁכֵן טוֹב** שיהיה לו שכן טוב שיוכיחו על מעשיו, לפי שעם השכן האדם נמצא ברוב שעות היום ואילו עם החבר פחות. **רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, הַרְוָאָה אֶת הַנּוֹלָד** לעשות כל דבר במחשבה תחילה, תוך שהוא מחשב מה תהיה התוצאה של מעשהו. **רַבִּי אֶלְעָזָר אֹמֵר, לֵב טוֹב** יש על האדם לעמול שליבו יהיה טוב כי כל המידות מקורן בלב. **אָמַר לָהֶם** רבן יוחנן בן זכאי, **רוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֶרְךָ מְדַבְּרִיכֶם** אני מסכים עם מסקנתו של רבי אלעזר, **שֶׁבְּכָלֵל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם** היות שכל המידות הטובות מקורן בלב, ומי שיש לו לב טוב יגיע לשאר הדברים הטובים שאמרו החכמים לפניו. **אָמַר לָהֶם** רבן יוחנן בן זכאי **צָאוּ וּרְאוּ אֵיזוּהִי דָרְךְ רַעָה שֶׁיִּתְרַחַק מִמָּנָה הָאָדָם** מהי המידה / תכונה המרכזית שממנה צריך להתרחק האדם. **רַבִּי אֶלְעָזָר אֹמֵר, עֵין רַעָה** לא לפרגן לחבר שע"י כך מגיע לכלל קנאה ושנאה, אלא אדרבה יש לשמוח בהצלחת החבר. **רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר, חֶבֶר רַע** להתרחק מחבר רע כדי שלא ילמד ממעשיו הרעים. **רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, שְׁכֵן רַע** להתרחק משכן רע, כדי שלא ישפיע עליו לרעה. כמו שכתוב אוי לרשע ואוי לשכנו. **רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, הַלּוּהַ וְאִינוּ מְשַׁלֵּם** מי שלוה כסף מחברו ואח"כ לא משלם את חובותיו שע"י כך גורם שאנשים יותר לא ירצו להלוות לו בשעת דחקו. **אֶחָד הַלּוּהַ מִן הָאָדָם, כְּלוּהַ מִן הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא** ויש על האדם לדעת, כי בכך שאין הוא משלם את חובותיו אין הוא חוטא רק כנגד בני האדם שלוה מהם, אלא הוא אף חוטא כנגד הקב"ה, כיוון, **שֶׁנֶּאֱמַר (תהילים לו), לֹוֹה רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלַם** מי שלוה ולא משלם, גורם לכך.. **וְצַדִּיק** שהקב"ה **חוֹנֵן וְנוֹתֵן** צריך להחזיר את הכסף למלווה במקום הלוה הרשע שלא שילם. **רַבִּי אֶלְעָזָר אֹמֵר, לֵב רַע** לפי שכל המידות יוצאות מן הלב ואם ליבו רע, אזי מתוך כך עושה גם מעשים רעים. **אָמַר לָהֶם** רבן יוחנן בן זכאי, **רוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֶרְךָ מְדַבְּרִיכֶם** מסכים אני עם מסקנתו של רבי אלעזר, **שֶׁבְּכָלֵל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם** שאכן כל המידות יוצאות מהלב, ומי שיש לו לב רע, זהו המקור לשאר מידותיו הרעות:

רבינו ברטנורא
עין טובה - מסתפק במה שיש לו ואינו מבקש דברים יתירים ואינו מקנא כשרואה שיש לחבריו יותר ממנו:
חבר טוב - שמוכיחו כשרואה אותו עושה דבר שאינו הגון:
שכן טוב - מצוי אצלו בין ביום בין בלילה, ואילו חבר טוב אינו מצוי אצלו בכל עת:
הרואה את הנולד - צופה ומביט במה שעתידי להיות, ומתוך כך נמצא מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה:
לב טוב - לפי שהלב הוא המניע לכל שאר הכוחות והוא המקור שממנו נובעים כל הפעולות. ואע"פ שיש לפעולות איברים מיוחדים, מכל מקום הכח המעורר לכל התנועות הוא בלב, לפיכך אמר ר' אלעזר לב טוב. ומפני זה אמר ר' יוחנן בן זכאי רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם:
איזו היא דרך רעה שיתרחק ממנה האדם - הוצרך לשאול מהם זה, ולא הבין מתוך דבריהם הראשונים שהדרך הרעה היא הפך הדרך הטובה, לפי שלא כל מה שהוא טוב יהיה הפכו רע, כי מדת החסידות והוא העושה לפניו משרת הדין היא טובה, ומי שאינו חסיד ומעמיד דבריו על דין תורה אינו רע, ואפשר היה לומר, שאם ההסתפקות והיא עין טובה היא דרך טובה, בקשת היתרונות אינו דרך רעה, לפי שאינו מזיק לשום אדם בזה, וכן בשאר המדות. לפיכך הוצרך לשאול מהם איזו היא דרך רעה שיתרחק ממנה האדם:
הלוה ואינו משלם - הוא הפך הרואה את הנולד, שאם לא ישלם לא ימצא מי שילווה ויהיה מוטל ברעב. ולא אמר סתם, מי שאינו רואה את הנולד, לפי שאפשר לאדם שאינו רואה את הנולד שלא יבוא לידי תקלה, שיציל עצמו בבוא הנולד ההוא:
וצדיק חונן ונותן - הקב"ה שהוא צדיקו של עולם חונן ונותן למלוה מה שלוה זה ממנו ולא פרע לו, נמצא הלוה נשאר חייב למקום: